

AGORA

Αρ. Έργου: 2022-1-FR01-KA220-ADU-000086999

Ενότητα 2

Αναγεννητικές Εμπειρίες

Αναπτύχθηκε από την TasteRoots

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	
.....3	
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ.....	5
2.1: Αλλαγή παραδείγματος: μια πορεία προς την «αναγέννηση».....	7
2.2: Αναγεννητικός τουρισμός για την ενίσχυση της αγροτικής αναγέννησης.....	12
2.3: Σύντομα σχόλια σχετικά με τα οφέλη της αναγεννητικής προσέγγισης ως προς τις βέλτιστες πρακτικές του AGORA.....	23
ΓΛΩΣΣΑΡΙ.....	
.....	26
ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ.....	
.....	29
ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	
.....	30
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	
.....	31
ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	
.....	33

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αφού ολοκληρώσετε την ενότητα, θα είστε εξοικειωμένοι με την έννοια του αναγεννητικού τουρισμού και πιο συγκεκριμένα θα είστε σε θέση να διακρίνετε μεταξύ του γαστρονομικού τουρισμού, του οινοτουρισμού και του αγροτουρισμού και να καταγράψετε την ιδιαιτερότητα καθενός από τους συγκεκριμένους τύπους. Στο πλαίσιο της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα εξοικειωθούν με τις τάσεις της τουριστικής αγοράς και τις επιλογές των τουριστών / εν δυνάμει τουριστών. Οι εκπαιδευόμενοι θα κατανοήσουν ποιο ήταν το σημείο καμπής και η αλλαγή παραδείγματος, από το μαζικό τουρισμό σε έναν βιώσιμο και αναγεννητικό τουρισμό.

Γνώσεις

- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να ανακαλέσουν τα χαρακτηριστικά και τα κριτήρια που ορίζουν και χαρακτηρίζουν μια τουριστική εμπειρία ως «αναγεννητική».
- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να συσχετίσουν τα οφέλη για την κοινότητα, το περιβάλλον, και τους τουρίστες με τη δράση που σχεδιάστηκε.
- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να συγκρίνουν μια αναγεννητική

εμπειρία με μια μη αναγεννητική, αναγνωρίζοντας το δυνητικό όφελος των αναγεννητικών χαρακτηριστικών και την πιθανή περαιτέρω ανάπτυξή τους σε ότι αφορά το μάρκετινγκ / λιανική πώληση της εμπειρίας.

- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να απαριθμούν και να περιγράφουν εμπειρίες γαστρονομικού τουρισμού καθώς και εμπειρίες αγροτουρισμού.

Δεξιότητες

- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να αναλύουν τις εμπειρίες και να προσδιορίζουν τις παραμέτρους που συμβάλλουν στην αυθεντικότητα της εμπειρίας / αναγεννητικής εμπειρίας.
- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να αναστοχάζονται, να αξιολογούν και να σκιαγραφούν τις εμπειρίες αναγεννητικού τουρισμού, ανακαλώντας και περιγράφοντας τις παραμέτρους που οδηγούν στην αναγεννητική εμπειρία.
- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να εξετάζουν τις πιθανές πορείες ανάπτυξης ενός αγροτικού πλαισίου, σχεδιάζοντας στρατηγικές και αναγεννητικές εμπειρίες, που αποσκοπούν στην ενίσχυση της αγροτικής ανθεκτικότητας και αναγέννησης.

Ικανότητες/Συμπεριφορές

- Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να εκτιμούν την πολιτιστική κληρονομιά και την κουλτούρα το τόπου τους και τη σύνδεσή τους με τον τουριστικό τομέα.

Διάρκεια: Αυτή η ενότητα απαιτεί δέσμευση περίπου 20 ωρών προετοιμασίας, υλοποίησης και παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου διδασκαλίας, των πρακτικών δραστηριοτήτων και των εργασιών του έργου.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Εν μέσω της επιταχυνόμενης περιβαλλοντικής υποβάθμισης και των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων, η τουριστική βιομηχανία έχει φτάσει σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής. Ο τομέας έχει παραδοσιακά επικριθεί για τη μαζική κατανάλωση και την εκμετάλλευση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων. Ο τουρισμός έχει συνδεθεί με μη βιώσιμες πρακτικές που μεταμορφώνουν, εξαντλούν τα εδάφη, και αλλάζουν την τοπική κουλτούρα, πυροδοτώντας διαδικασίες απώλειας τόσο της βιοποικιλότητας όσο και της πολιτιστικής ταυτότητας. Αυτή η διαδικασία διάβρωσης έχει τελικά δημιουργήσει και οικονομικές ανισότητες.

Τα πρόσφατα γεγονότα, όπως η παγκόσμια πανδημία, σηματοδότησαν ένα κρίσιμο σημείο καμπής, από το οποίο ξεκίνησε μια παγκόσμια επαναξιολόγηση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, και αναδύεται ένα νέο παράδειγμα που επικεντρώνεται στην βιωσιμότητα και τον σεβασμό προς τον πλανήτη. Μεταξύ άλλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων, ο τουρισμός έχει εμπλακεί σε αυτή την επανεκτίμηση, και στρατηγικές και παραδείγματα όπως ο λεγόμενος «αναγεννητικός τουρισμός» έχουν εμφανιστεί, ως πρωτοποριακή απάντηση στην ανανεωμένη ευαισθησία και τις ανάγκες βιωσιμότητας.

Σε αυτή την ενότητα, θα επικεντρωθούμε στον ορισμό του «αναγεννητικού τουρισμού» και των «αναγεννητικών εμπειριών» πλαισιώνοντας τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προοπτικές των καταναλωτών / ταξιδιωτών και προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να δομηθεί η τουριστική εμπειρία, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των τουριστών, καθώς και στις απαιτήσεις τους, για να είναι «αναγεννητική».

Επιπλέον, η ενότητα θα επικεντρωθεί σε αναγεννητικές εμπειρίες / αναγεννητικό τουρισμό για την ενίσχυση της αγροτικής αναγέννησης, διατηρώντας παράλληλα την τοπική παραγωγή και την πολιτιστική ταυτότητα των περιοχών, και υποστηρίζοντας την ανθεκτικότητά τους έναντι του «εξευγενισμού».

Στο πλαίσιο αυτό, η κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ φυσικών και κοινωνικών επιστημών είναι πολύ σημαντική για την επιτυχή υιοθέτηση του αναγεννητικού τουρισμού. Αυτή η διεπιστημονική προσέγγιση συμβάλλει στην αποτροπή του «πράσινου ξεπλύματος» και διασφαλίζει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, προωθώντας γνήσιες πρακτικές με αντίκτυπο. Ο αναγεννητικός τουρισμός αποτελεί έτσι φάρο για πιο υπεύθυνες και ολοκληρωμένες ταξιδιωτικές εμπειρίες, ανοίγοντας το δρόμο για ένα μέλλον, όπου ο τουρισμός θα συμβάλλει στην ευημερία τόσο των ανθρώπων όσο και του πλανήτη.

2.1 Αλλαγή παραδείγματος: μια πορεία προς την «αναγέννηση»

Η τουριστική βιομηχανία είναι γνωστό ότι δεν είναι βιώσιμη, εν μέρει λόγω της αλλοίωσης και της υποβάθμισης των προορισμών, με την απώλεια της τοπικής ταυτότητας, την ανισορροπία στις τοπικές οικονομίες, και τις επιπτώσεις στις κοινότητες που ζουν γύρω από τους προορισμούς, ενώ κερδίζουν μόνο οι κυρίαρχοι παγκόσμιοι παράγοντες του τουρισμού.

Θα μπορούσε κανείς να επισημάνει ότι ο τουρισμός έχει γίνει αντιληπτός ως μαζικές τουριστικές δραστηριότητες που εκμεταλλεύονται φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους για τη συσσώρευση κέρδους. Για να αλλάξει αυτή η αντίληψη και να προκληθεί η στροφή προς μια διαφορετική προσέγγιση, η πανδημία του Covid-19 έπαιξε καθοριστικό ρόλο.

Η πανδημία αποτέλεσε σημείο καμπής για την επαναξιολόγηση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και συμπεριφορών. Στην πραγματικότητα, ανέδειξε τη σημασία των αλληλεπιδράσεών μας με το περιβάλλον. Ενώ ορισμένες επιπτώσεις ήταν άμεσα εμφανείς, άλλες έμμεσες επιπτώσεις θα γίνουν εμφανείς μόνο με την πάροδο του χρόνου.

Η επίδραση της πανδημίας σε διάφορες πτυχές της βιωσιμότητας, ιδίως στους τομείς της υγείας και του περιβάλλοντος, είναι ήδη αισθητή τόσο βραχυπρόθεσμα, όσο θα είναι και μακροπρόθεσμα.

Η κρίση που εκδηλώθηκε από το 2020 έως το 2022 διατάραξε την κανονικότητα της ζωής, θέτοντας ενδεχομένως τις βάσεις για σημαντικούς μετασχηματισμούς της βιωσιμότητας λόγω των εκτεταμένων επιπτώσεών της. Σήμερα η κοινωνία

αντιμετωπίζει μια τεράστια αλλαγή σε ότι αφορά την κοινωνική και την οικολογική συνείδηση.

Επιπλέον, περαιτέρω παράγοντες, όπως η κλιματική κατάρρευση και οι απτές συνέπειές της στην οικονομία, η παγκόσμια μείωση της βιοποικιλότητας, η αλλοίωση / καταστροφή των οικοσυστημάτων, τα ζητήματα ασφάλειας των τροφίμων και του νερού, η αυξανόμενη ανισότητα, η οικονομική κρίση και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το εργατικό δυναμικό, οι γεωπολιτικές αλλαγές και τα ζητήματα δημοκρατίας, η πρόσβαση στην υγεία και την εκπαίδευση, έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη ενός νέου παραδείγματος.

Συγκεκριμένα, αυτό το αναδυόμενο μοντέλο προωθεί μια πιο σεβαστική αλλά και βιώσιμη σχέση μεταξύ ανθρώπου και περιβάλλοντος, ακόμη και όταν εξετάζονται οικονομίες όπως αυτή του τουρισμού.

Στην πράξη, η υιοθέτηση του μοντέλου της αποκλιμάκωσης της ανάπτυξης, είναι κρίσιμη για τον μετριασμό των επιπτώσεων του τουρισμού και την προώθηση της ανάπτυξης, σε μικρότερη κλίμακα, πιο ωφέλιμων τουριστικών μοντέλων, με επίκεντρο τις αυθεντικές εμπειρίες. Η προσέγγιση αυτή ευθυγραμμίζεται με την αυξανόμενη σημασία που αποδίδεται στον σχεδιασμό τουριστικών εμπειριών, οι οποίες ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες και συμπεριφορές των τουριστών.

Υπό αυτή την έννοια, οι τουρίστες επιδιώκουν τουριστικές εμπειρίες που να πληρούν τις προϋποθέσεις της πρωτοτυπίας, του συμβολισμού και της αυθεντικότητας. Επομένως, σύμφωνα με τον Asif Hussain (2022), οι παράμετροι που πρέπει να πληροί μια αυθεντική τουριστική εμπειρία θα μπορούσαν να περιγραφούν μέσω των ακόλουθων χαρακτηριστικών:

Είδος	Χαρακτηριστικό	Περιγραφή
Πρωτοτυπία	Όμορφο	Το τουριστικό προϊόν πρέπει να είναι όμορφο και ελκυστικό για τον επισκέπτη.
	Φυσικό	Το τουριστικό προϊόν πρέπει να είναι αμιγώς φυσικό και να μην είναι αλλοιωμένο ή κατασκευασμένο.
	Αυθεντικό	Τα τουριστικά προϊόντα και η εμπειρία πρέπει να είναι αυθεντικά και να δίνουν στον τουρίστα την αίσθηση του τόπου.
	Τοπικό [Ντόπιο]	Μια αυθεντική εμπειρία είναι μοναδική και ανήκει σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Δεν μπορεί να βιωθεί αλλού.
Συμβολισμός	Ηθικό	Η εμπειρία θα πρέπει να περιλαμβάνει την ηθική κατανάλωση, τη βιωσιμότητα και τις αρχές της τοπικής κοινότητας.
	Συνυφασμένο με τον τόπο	Η αίσθηση του τόπου έχει τις ρίζες της σε έναν συγκεκριμένο προορισμό

AGORA

		και το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν βασίζεται σε αυτήν.
	Έντιμο	Να παρέχει ένα έντιμο προϊόν και να μην υπόσχεται κάτι που δεν μπορεί να τηρηθεί.
	Ευσυνείδητο	Μια εμπειρία που βελτιώνει το επίπεδο συνειδητότητας, όπου ο ταξιδιώτης επιδιώκει διαπροσωπικά οφέλη με τη μορφή ψυχολογικών ανταμοιβών και απολαμβάνει μια θετική εμπειρία.
Δραστηριότητες	Ανθρώπινο	Η εμπειρία είναι ανθρωποκεντρική και οι τουρίστες θέλουν να έρθουν σε επαφή με τους ντόπιους.
	Απλό	Η εμπειρία πρέπει να είναι απλή και ο επισκέπτης πρέπει να είναι σε θέση να δει τα οφέλη χωρίς περίπλοκες διαδικασίες.
	Συμμετοχικό	Με τέτοιο τρόπο ώστε οι τουρίστες να αλληλεπιδρούν και να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες παροχής της τουριστικής εμπειρίας, να δημιουργούν μακροχρόνιες σχέσεις και να οδηγούνται σε επαναλαμβανόμενες επισκέψεις.

Με βάση τα σημεία που αναφέρθηκαν παραπάνω, ορίζουμε τον αναγεννητικό τουρισμό ως μια απάντηση στην ανάγκη για νέες μετακαπιταλιστικές οικονομικές εναλλακτικές λύσεις, που δίνουν έμφαση στη δημιουργία ποικίλων αξιών (Cave & Dredge, 2020- Gibson-Graham, 2008).

Η προσέγγιση αυτή προωθεί μια περιεκτική και ολιστική θεώρηση του τουρισμού, τονίζοντας τη σημασία της μακροπρόθεσμης δέσμευσης σε πρακτικές που ενισχύουν την ευημερία και την αυθεντικότητα (Sheldon, 2021- Coulthard κ.ά., 2018). Ουσιαστικά, ο αναγεννητικός τουρισμός στοχεύει να διασφαλίσει ότι τα ταξίδια και ο τουρισμός επανεπενδύουν στους ανθρώπους, τους τόπους και τη φύση, υποστηρίζοντας τη μακροπρόθεσμη ανανέωση και άνθηση των κοινωνικό-οικολογικών μας συστημάτων.

Η μετάβαση σε μια αναγεννητική νοοτροπία στον τουρισμό υπήρξε πρόκληση λόγω των ισχυρών δεσμών του τομέα με την επιστημονική σκέψη και τη στρατηγική διαχείριση.

Ωστόσο, χάρη στις επίμονες προσπάθειες των πνευματικών ηγετών και των επαγγελματιών, η έννοια αρχίζει να κερδίζει την προσοχή των ερευνητών και των κυβερνήσεων.

Ορισμένοι μελετητές θεωρούν τον αναγεννητικό τουρισμό ως εξέλιξη του βιώσιμου τουρισμού, με τις αρχές του να διαμορφώνουν θεμελιώδη συστήματα που βασίζονται σε κοινές αξίες, συμφωνημένους κανόνες, παραδόσεις και σχέσεις (Becken & Kaur, 2021), παρέχοντας ευκαιρίες για καλύτερη διαχείριση του τουρισμού (Becken & Kaur, 2021).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να κατανοήσουμε τους θεμελιώδεις παράγοντες που συνδέουν τις φυσικές και τις κοινωνικές επιστήμες, και την υιοθέτηση όρων όπως «βιωσιμότητα» και «αναγεννητική» από τις φυσικές επιστήμες, στις κοινωνικές

επιστήμες. Η κατανόηση αυτή είναι απαραίτητη για την αποφυγή του «πράσινου ξεπλύματος» και την εξασφάλιση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

2.2 Αναγεννητικός τουρισμός για την ενίσχυση της αγροτικής αναγέννησης

Ο όρος «αγροτική αναγέννηση» είναι ένας παραστατικός τρόπος να περιγράψουμε τη διαδικασία επανεγκατάστασης πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές που ενισχύει την οικονομία και την ανθεκτικότητά τους (Kayse, 1990).

Η αγροτική αναγέννηση επιφέρει σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές στις αγροτικές περιοχές πέρα από τη δημογραφική ανάκαμψη. Αυτές περιλαμβάνουν την αποκατάσταση εγκαταλελειμμένων κατοικιών, την ανάπτυξη οικιστικών περιοχών με νέες χωροθετήσεις, τη διατήρηση ή τη δημιουργία τοπικών υπηρεσιών και υποδομών, τη δημιουργία νέων συλλόγων κατοίκων, καθώς και αλλαγές στη σύνθεση των δημοτικών / κοινοτικών συμβουλίων.

Επιπλέον, η αγροτική αναγέννηση οδηγεί στην κοινωνική αλλαγή και στην άνοδο νέων παραγωγικών λειτουργιών προσανατολισμένων στην παροχή υπηρεσιών, που συχνά αναφέρονται ως «οικονομία της εμπειρίας». Ενισχύει επίσης την πολυλειτουργικότητα των αγροτικών περιοχών μέσω νέων γεωργικών

πρακτικών, που εισάγονται από τους πρόσφατους οικιστές, της μεγαλύτερης αναγνώρισης της οικολογικής σημασίας των αγροτικών τοπίων, και της υιοθέτησης υβριδικών πρακτικών που συνδυάζουν τη βιώσιμη γεωργία και τις εμπορικές υπηρεσίες, όπως ο αγροτουρισμός, ο οινοτουρισμός ή/και οι πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τον γαστρονομικό τουρισμό.

Για να ακμάσει ο τουρισμός και ειδικότερα, για να επιτύχουν οι αγροτικές περιοχές ανθεκτικότητα και αναγέννηση, οι προορισμοί πρέπει να αναγνωρίζουν τα πραγματικά οφέλη των τουριστικών επισκέψεων, και να συμμετέχουν ενεργά σε ολόκληρη τη διαδικασία ανάπτυξης και κατανάλωσης του προϊόντος. Έτσι, κάθε προορισμός που στοχεύει στην ανάπτυξη αυθεντικών εμπειριών έχει ανάγκη την καθοριστικής σημασίας συμμετοχή των κατοίκων, για την επιτυχή παροχή προϊόντων που αξιοποιούν τους τοπικούς πόρους και τις δεξιότητες (Traskevich & Fontanari, 2021).

Η ολοκληρωμένη ανάκαμψη του τουρισμού μετά την πανδημία μπορεί να γίνει μόνο με την προώθηση αναδυόμενων τουριστικών εννοιών, όπως ο αναγεννητικός τουρισμός (Cave & Dredge, 2020), όπου τα άτομα συμβάλλουν στην ευημερία της κοινότητας (Hussain, 2021) και όπου οι αυθεντικές εμπειρίες είναι πραγματικά αυθεντικές, και όχι απλά να ισχυρίζονται ότι είναι.

Όταν πρόκειται για τον τουρισμό που συνδέεται με την παραγωγή τροφίμων και κρασιού, καθώς και για τον γαστρονομικό τουρισμό, είναι σημαντικό να εξετάσουμε τα συγκεκριμένα τμήματα τουρισμού στα οποία αναφερόμαστε και να κατανοήσουμε σε βάθος τους διάφορους τύπους. Ειδικότερα, όταν προσεγγίζουμε τον τουρισμό ως εργαλείο για την ενίσχυση της αγροτικής ανθεκτικότητας ή αναγέννησης, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τους ακόλουθους τύπους τουρισμού:

- Οινοτουρισμός

- Αγροτουρισμός
- Γαστρονομικός τουρισμός / Διατροφικός τουρισμός

2.2.1 Η προσέγγιση του Οινοτουρισμού και των τάσεων του

Ο πιο συχνά αναφερόμενος ορισμός του οινοτουρισμού προέρχεται από τους Hall και Macionis (1998, σ. 197): «η επίσκεψη σε αμπελώνες, οινοποιεία, φεστιβάλ κρασιού και εκθέσεις κρασιού, για τα οποία, η γευσιγνωσία σταφυλιών και/ή η εμπειρία των χαρακτηριστικών μιας περιοχής σταφυλιών και κρασιού, είναι τα κύρια κίνητρα για τον επισκέπτη».

Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει όχι μόνο το κρασί και την αμπελουργία αλλά και τις αμπελουργικές περιοχές και τα χαρακτηριστικά τους, που συχνά αναφέρονται ως «τοπίο του κρασιού» (Hall κ.ά., 2000). Επομένως, ο οινοτουρισμός είναι κάτι περισσότερο από απλή δοκιμή και αγορά κρασιών - είναι μια ολοκληρωμένη «εμπειρία» για τους τουρίστες (Beames, 2003), η οποία συνήθως νοσεί σε αυθεντικότητα και αλληλεπίδραση με τους τοπικούς οινοπαραγωγούς. Στην πραγματικότητα, οι οινοτουρίστες αναζητούν μια συνολική τουριστική εμπειρία, ένα κατά τόπους «πακέτο πλεονεκτημάτων» (Charters & Ali-Knight, 2002, όπ. αναφ. στο Getz & Brown, 2006, σ. 49), το οποίο ενισχύεται από ένα καλό φυσικό περιβάλλον και ατμόσφαιρα (Alonso & Ogle, 2008, όπ. αναφ. στο Fernandes & Cruz, 2016).

Πολλά οινοποιεία προσφέρουν πλέον ολιστικές εμπειρίες στους καταναλωτές, επιτρέποντας στους τουρίστες να αλληλεπιδρούν με τους οινοποιούς και τους άλλους επισκέπτες, δημιουργώντας μια μοναδική αμπελοοινική ατμόσφαιρα (Alant & Bruwer, 2004). Τα οφέλη του οινοτουρισμού επεκτείνονται πέρα από τα οινοποιεία, επηρεάζοντας θετικά ολόκληρη την περιφερειακή οικονομία (Carlsen, 2004).

Θεωρείται ως αναπτυξιακή στρατηγική από πολλούς προορισμούς λόγω των οικονομικών οφελών της, που περιλαμβάνουν την προσέλκυση νέων επενδύσεων και την αύξηση της περιφερειακής απασχόλησης (Poitras & Getz, 2006- Carlsen, 2004). Επιπλέον, ο οινοτουρισμός, ιδίως όταν βασίζεται σε αναγεννητικές αρχές, συμβάλλει στη διατήρηση ή την προσέλκυση ανθρώπων στις αγροτικές περιοχές, στη διατήρηση του παραδοσιακού αγροτικού τρόπου ζωής και της γεωργικής παραγωγής, και στη διατήρηση του αγροτικού τοπίου (Mitchell & Hall, 2006, σ. 315, όπως αναφέρεται στο Scherrer, Alonso & Sheridan, 2009). Μια αναγεννητική προσέγγιση του οινοτουρισμού καθώς και μια βιώσιμη προσέγγιση της γεωργίας μπορούν να δημιουργήσουν διάφορα οφέλη για τους οينوποιούς και τις αγροτικές περιοχές.

Στην πραγματικότητα, αυτό υποδεικνύει και έχει υποδείξει με την πάροδο του χρόνου, τη συγκομιδή γηγενών σταφυλιών, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της εξαφάνισης των ποικιλιών, ενώ παράλληλα, βελτιώνει την ανάδειξη και την αναγνωρισιμότητα των περιοχών και την καθιέρωση των οينوποιείων, των περιοχών και των παραδόσεων. Στην πραγματικότητα, οι ταξιδιώτες και οι οινόφιλοι ακολουθούν την τάση να επιλέγουν και να αναζητούν γηγενείς ποικιλίες σταφυλιών και κρασιών, ικανών να εκφράσουν το συγκεκριμένο «terroir», το οποίο είναι το σύνθετο σύνολο εδάφους, κλίματος, κουλτούρας και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Συνοψίζοντας, οι αναγεννητικές οινικές εμπειρίες (καθώς και οι διατροφικές, όπως θα δούμε λεπτομερέστερα στη συνέχεια) μπορούν να λειτουργήσουν ως παράγοντας ανάπτυξης για την αγροτική αναγέννηση. Στην πραγματικότητα, οι απόψεις μετά την πανδημία δείχνουν ότι αυτού του είδους οι εμπειρίες, είναι καθοριστικής σημασίας για το 71% των ανθρώπων, όταν επιλέγουν έναν ταξιδιωτικό προορισμό (59% το 2019). Αν εξετάσει κανείς την ιταλική αγορά, το 60% των Ιταλών τουριστών που ασχολούνται με το φαγητό και το κρασί,

εκφράζουν την επιθυμία να συμμετάσχουν στον τρύγο των σταφυλιών για να ζήσουν μια μέρα ως οινοπαραγωγοί, επιδιώκοντας μια ουσιαστική συμμετοχή και καθώς και την αυθεντικότητα της εμπειρίας, ενώ το 75% θα ήθελε την ευκαιρία να κάνει πικνίκ σε εξωτερικούς χώρους, όπως σε αμπελώνες.

Ο οινοτουρισμός και οι αναγεννητικές οινικές εμπειρίες αναγνωρίζονται για τα πολυάριθμα οφέλη τους και ο οινοτουρισμός συνεχίζει να αναπτύσσεται δυναμικά σε παγκόσμια κλίμακα (Alonso & Liu, 2010- Nella & Christou, 2014- Scherrer κ.ά., 2009).

Επίσης, διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην αγροτική ανάπτυξη, καθώς συνδέεται άρρηκτα με το αγροτικό τοπίο και την αγροτική φύση, που αποτελούν βασικά στοιχεία της εμπειρίας του οινοτουρισμού (Mitchell, Charters & Albrecht, 2012- Carmichael, 2005- Getz & Brown, 2006- Mitchell, 2004).

2.2.2 Βιώσιμος αγροτουρισμός για τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς και την προώθηση γεωργικών πρακτικών, φιλικών προς το περιβάλλον

Η γεωργία αντιμετωπίζει σοβαρές απειλές, όπως οι χαμηλές τιμές, η αύξηση του κόστους, οι περιβαλλοντικές πιέσεις, η κλιματική αλλαγή και η παγκοσμιοποίηση (McGehee, 2007). Αυτό έχει ωθήσει τους αγρότες να διαφοροποιήσουν τις στρατηγικές τους για να μεγιστοποιήσουν το «κεφάλαιο της υπαίθρου» που βασίζεται στη γεωργική εκμετάλλευση (Garrod, Wornell, & Youell, 2006, σ. 118). Ο αγροτουρισμός αναδεικνύεται ως εργαλείο για τη διαφοροποίηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και, επομένως, την ανθεκτικότητα των αγροτικών επιχειρήσεων (Flanigan, Blackstock, & Hunter, 2015- McGehee & Kim, 2004- Ollenburg & Buckley,

2007- Veeck, Che, & Veeck, 2006- Yang, 2012), προσφέροντας μια εναλλακτική και πρόσθετη πηγή εισοδήματος (Govindasamy & Kelley, 2014- Lapan & Barbieri, 2014). Προωθεί την απασχόληση, αποτρέπει τη μετανάστευση και υποστηρίζει τη βιωσιμότητα των αγροτικών κοινοτήτων (Hall, Mitchell, & Roberts, 2003).

Παρόλο που η έννοια είναι παρούσα στη βιβλιογραφία του τουρισμού εδώ και πολύ καιρό, λίγες προσπάθειες έχουν γίνει για τον ολοκληρωμένο ορισμό του αγροτουρισμού (Flanigan, Blackstock, & Hunter, 2014). Ο αγροτουρισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει οργανωμένες ή αυθεντικές γεωργικές δραστηριότητες ή διαδικασίες σε ενεργές γεωργικές εγκαταστάσεις για ψυχαγωγικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Υποστηρίζει όχι μόνο τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάκαμψη και ανάπτυξη, αλλά εξετάζει και μη οικονομικά οφέλη, όπως η διατήρηση του αγροτικού τρόπου ζωής και η διατήρηση των τοπικών εθίμων και του πολιτισμού. Ο αγροτουρισμός συμβάλλει στη διατήρηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων εντός των οικογενειών και επιτρέπει τη συνεχή γεωργία, ωφελώντας το ευρύτερο κοινό με την προώθηση της εκπαίδευσης σχετικά με τα τρόφιμα, τη γεωργία (Tew & Barbieri, 2012), και τη βιωσιμότητα (Barbieri, 2013- Hossein, Alipour & Dalir, 2014- Sonnino, 2004). Επιπλέον, ο αγροτουρισμός υποστηρίζει τη διατήρηση της αγροτικής πολιτιστικής κληρονομιάς και προωθεί φιλικές προς το περιβάλλον γεωργικές πρακτικές (Barbieri, 2013- Gao, Barbieri, & Valdivia, 2013).

Σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, ο αγροτουρισμός αυξάνει τα φορολογικά έσοδα, την τοπική απασχόληση και την επιχειρηματικότητα (Barbieri, 2013- Veeck κ.ά., 2006), βελτιώνοντας τη συνολική ποιότητα ζωής.

Ο συνδυασμός οινοτουρισμού και αγροτουρισμού θεωρείται επωφελής, καθώς ενισχύει την ανταγωνιστικότητα των τοπικών τουριστικών προϊόντων, ενώ παράλληλα προσφέρει στους πελάτες και τους τουρίστες αυθεντικές εμπειρίες,

καθώς και την ευκαιρία να κεφαλαιοποιήσουν το χρόνο τους μαθαίνοντας από τις τοπικές αγροτικές κοινότητες.

Για να κατανοήσουμε και να ορίσουμε τον αγροτουρισμό και τις πιθανές δραστηριότητες που μπορούν να συμπεριληφθούν σε αυτόν, θα μπορούσαμε να χωρίσουμε τις αγροτουριστικές δραστηριότητες σε 2 διαφορετικές ομάδες: βασικές δραστηριότητες και περιφερειακές δραστηριότητες.

Στην παρακάτω εικόνα (Εικ. 1), ορισμένα παραδείγματα έχουν συγκεντρωθεί σε ομάδες:

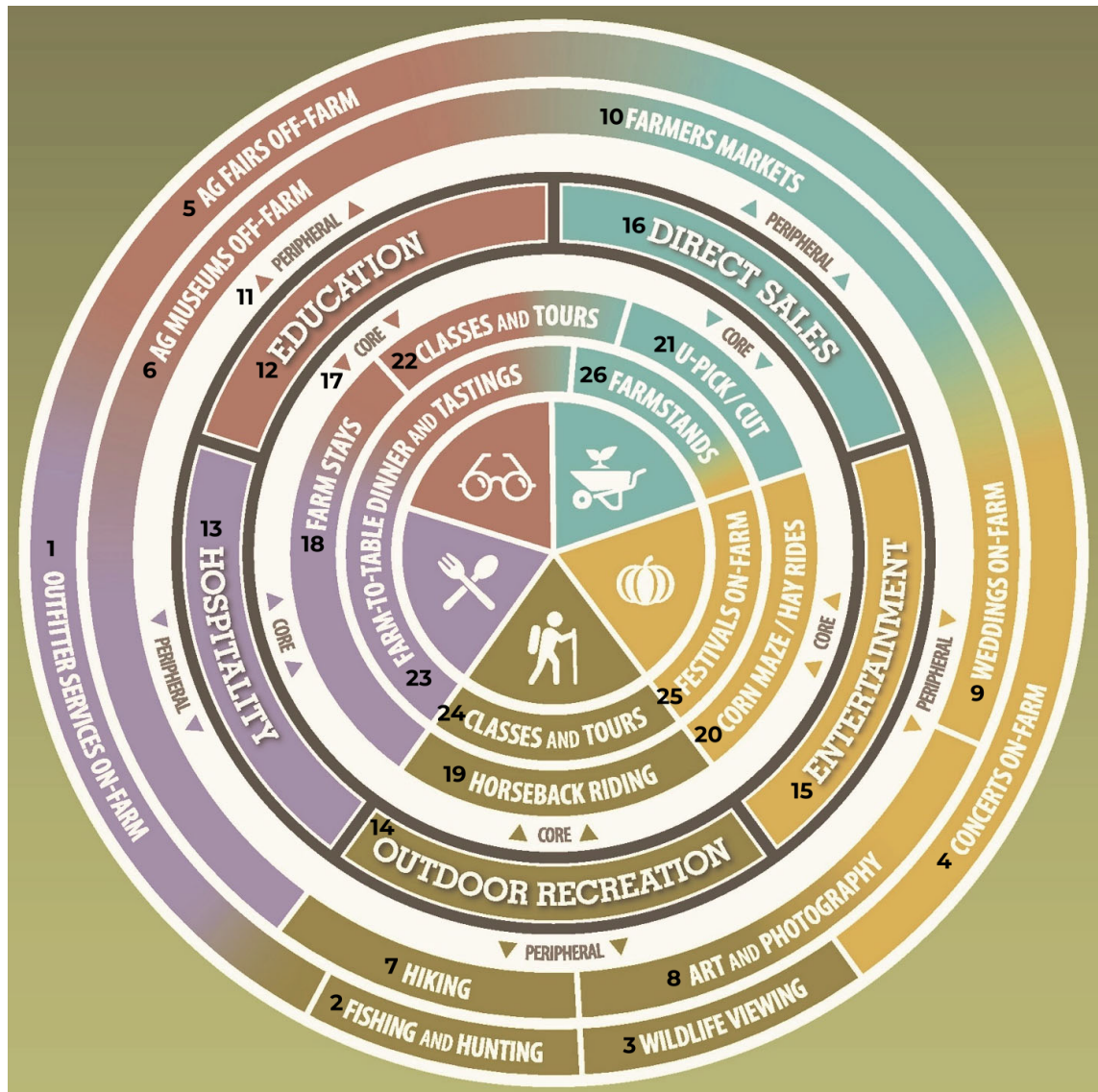
Εικόνα 1. Βασικές και περιφερειακές βαθμίδες δραστηριοτήτων που μπορούν να θεωρηθούν ως αγροτουρισμός

Οι βασικές δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα σε ένα λειτουργικό αγρόκτημα / αγροτική επιχείρηση και είναι στενά συνδεδεμένες με τη γεωργική παραγωγή ή το μάρκετινγκ, όπως τα περίπτερα αγροκτήματος, η U-συγκομιδή, οι περιηγήσεις στο αγρόκτημα, τα γεύματα από το αγρόκτημα στο τραπέζι, οι διανυκτερεύσεις και τα γεωργικά φεστιβάλ.

Οι περιφερειακές δραστηριότητες, ωστόσο, είτε δεν έχουν ισχυρή σύνδεση με τη γεωργική παραγωγή είτε λαμβάνουν χώρα εκτός αγροκτήματος, όπως γάμοι, συναυλίες, πεζοπορία και ποδηλασία σε αγροκτήματα, καθώς και λαϊκές αγορές και αγροτικές εκθέσεις.

Τόσο οι βασικές όσο και οι περιφερειακές δραστηριότητες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε άμεσες πωλήσεις, εκπαίδευση, φιλοξενία, υπαίθρια αναψυχή και ψυχαγωγία. Ορισμένες δραστηριότητες, όπως τα γεύματα από το αγρόκτημα στο τραπέζι, καλύπτουν πολλαπλές κατηγορίες, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων πωλήσεων, της εκπαίδευσης και της φιλοξενίας, και μπορούν να διασυνδεθούν μεταξύ τους και να απεικονιστούν στο παρακάτω σχήμα (εικ. 2):

Εικόνα 2. Πέντε κατηγορίες αγροτουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων πωλήσεων, της εκπαίδευσης, της φιλοξενίας, της υπαίθριας αναψυχής και της ψυχαγωγίας, και παραδείγματα βασικών και περιφερειακών δραστηριοτήτων

- 1) ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗΣ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, 2) ΨΑΡΕΜΑ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΙ, 3) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ, 4) ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, 5) ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ, 6)

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ, 7) ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ, 8) ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ, 9) ΓΑΜΟΙ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, 10) ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ, 11) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ, 12) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, 13) ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, 14) ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΑΝΑΨΥΧΗ, 15) ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ, 16) ΑΜΕΣΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ, 17) ΒΑΣΙΚΕΣ, 18) ΔΙΑΜΟΝΗ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, 19) ΙΠΠΑΣΙΑ, 20) [ΑΘΛΟΠΑΙΔΙΕΣ] ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΟΥ / ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΜΕ ΣΑΝΟ, 21) Υ-ΣΥΓΚΟΜΙΔΗΣ / ΚΟΠΗΣ, 22) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ, 23) ΔΕΙΠΝΟ ΚΑΙ ΓΕΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ, 24) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ, 25) ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, 26) ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ.

Η ενσωμάτωση του οινοτουρισμού με άλλες αγροτουριστικές δραστηριότητες μπορεί να τον επανασυνδέσει με τις γεωργικές και αγροτικές ρίζες του, δημιουργώντας εμπειρίες συν-διαμόρφωσης και ενισχύοντας την αξία των τουριστικών προϊόντων (Flanigan κ.ά., 2014- Yuan, Cai, Morrison & Linton, 2005- Dubois κ.ά., 2017).

Αυτή η συνέργεια τονώνει τόσο την οικονομική όσο και την κοινωνική αγροτική ανάπτυξη, προσθέτοντας αξία στα τουριστικά προϊόντα και επιτυγχάνοντας τόσο προσωπικούς στόχους όσο και στόχους της τοπικής κοινότητας.

2.2.3 Μπορούν τα τρόφιμα να αποτελέσουν ευκαιρία για ανάπτυξη; Μια διεισδυτική ματιά στον αναγεννητικό και βιώσιμο διατροφικό τουρισμό.

«Ο διατροφικός τουρισμός είναι η πράξη του ταξιδιού για μια γεύση από έναν τόπο, προκειμένου να αποκτήσει κανείς την αίσθηση του τόπου». (World Food Travel Association, Ιαν. 2024). Οι ταξιδιώτες στις μέρες μας επιδιώκουν να

γνωρίσουν τόπους μέσω της γεύσης και να έρθουν πιο κοντά στην ταυτότητα και τον πολιτισμό της κοινότητας που τους φιλοξενεί.

Περισσότερο από ποτέ, οι ταξιδιώτες που αγαπούν το φαγητό εστιάζουν σε «υπερτοπικές», βιώσιμες και διαδραστικές εμπειρίες. Για την ακρίβεια, οι ταξιδιώτες ενδιαφέρονται να αγοράζουν τοπικά τρόφιμα, ποτά και γενικότερα προϊόντα για να αναζητήσουν τρόπους να έχουν πιο ουσιαστικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες που επισκέπτονται. Επιπλέον, ορισμένοι μένουν περισσότερο και κάνουν βαθιά πολιτιστική γνωριμία με μια νέα κοινότητα. Άλλοι μπορεί να αναζητούν έναν τρόπο να προσφέρουν ή να κάνουν τη διαφορά με άλλο τρόπο, όπως η διευκόλυνση μοναδικών ευκαιριών για τους ντόπιους ή η συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Για να υποστηριχθούν αυτές οι δηλώσεις, καθώς και η σημασία της εμπειρίας του φαγητού κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, θα μπορούσε κανείς να πάρει ως παράδειγμα τους Ιταλούς τουρίστες που αναζητούν εμπειρίες γαστρονομικού τουρισμού το 2022. Πράγματι, κατά τη διάρκεια εκείνης της χρονιάς, το 65% των Ιταλών τουριστών κατέβαλε προσπάθειες για να αποφύγει τη σπατάλη τροφίμων όταν γευματίζει σε εστιατόρια ή σε ξενοδοχεία. Επιπλέον, το 54% υιοθέτησε πιο φιλικές προς το περιβάλλον συμπεριφορές στις διακοπές του, σε σύγκριση με τις συνήθειές του στο σπίτι (π.χ. το 51% επέλεξε να μην ζητά να πλένονται καθημερινά οι πετσέτες του στα καταλύματά του). Ο γαστρονομικός τουρισμός είναι δημοφιλής όλο το χρόνο, με το 54% των Ιταλών τουριστών να προτιμούν να ταξιδεύουν κατά τη διάρκεια της χαμηλής περιόδου, ώστε να συμβάλλουν στη διατήρηση μιας σταθερής ροής τουρισμού και στη μείωση του συνωστισμού σε δημοφιλείς προορισμούς.

Οι τουρίστες επιδιώκουν επίσης να στηρίξουν τις τοπικές κοινότητες, με το 68% να είναι πιο διατεθειμένο να συμμετάσχει σε εμπειρίες φαγητού και κρασιού που διοργανώνονται από εταιρείες που υποστηρίζουν τοπικά έργα ή πρωτοβουλίες.

Επιπλέον, το 64% είναι πιο πιθανό να επισκεφτεί επιχειρήσεις που απασχολούν άτομα που αντιμετωπίζουν οικονομικές ή κοινωνικές προκλήσεις και το 67% εκφράζει την επιθυμία να αγοράσει αναμνηστικά και προϊόντα από τοπικούς μικρούς παραγωγούς.

Τα τελευταία χρόνια, ο βιώσιμος και αναγεννητικός διατροφικός τουρισμός έχει αναδυθεί και έχει επικρατήσει χάρη στην υπεράσπιση και τον σχεδιασμό αναγεννητικών εμπειριών από το κίνημα Slow Food, το οποίο δημιουργήθηκε αρχικά στην Ιταλία (Bra, Πιεμόντε) το 1986, και εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο.

Κινήματα, όπως το «Slow Food», διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων, τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή τροφίμων, τη διατήρηση της διατροφικής παράδοσης, καθώς και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον βιώσιμο τουρισμό. Το μοντέλο αναγεννητικού τουρισμού που προτείνει το Slow Food προσφέρει ένα ταξίδι γεμάτο αλληλεπιδράσεις και ανταλλαγές με αγρότες, τυροκόμους, βοσκούς, κρεοπώλες, αρτοποιούς και οινοποιούς.

Αυτοί οι παραγωγοί, μαζί με τους σεφ που προετοιμάζουν τα προϊόντα τους, γίνονται αφηγητές ιστοριών των περιοχών τους και ειδικοί ξεναγοί, οδηγώντας τους επισκέπτες να ανακαλύψουν τις τοπικές παραδόσεις με έναν ελκυστικό και διαδραστικό τρόπο.

Θα αναλύσουμε τα τοπικά δίκτυα που εργάζονται στο πλαίσιο του Slow Food για την ανάπτυξη αναγεννητικών τουριστικών εμπειριών, ώστε να εξοικειωθούμε με την προσέγγιση και τις αρχές που διέπουν τον σχεδιασμό αναγεννητικών εμπειριών διατροφικού τουρισμού.

2.3 Σύντομα σχόλια σχετικά με τα οφέλη της αναγεννητικής προσέγγισης ως προς τις βέλτιστες πρακτικές του AGORA

Eumelia Βιολογικό Αγροτουριστικό Αγρόκτημα & Ξενώνας

Το αγρόκτημα και ο ξενώνας Eumelia Organic Agrotourism Farm & Guesthouse, που βρίσκεται στη Λακωνία της Πελοποννήσου, παράγει βιολογικό ελαιόλαδο, μέλι, κρασί και άλλα προϊόντα. Ο αγροτουριστικός ξενώνας είναι μία από τις βέλτιστες πρακτικές που επιλέχθηκαν από το έργο Agora και αναλύθηκαν περαιτέρω για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού προγράμματος για τον αναγεννητικό τουρισμό. Αυτή η βέλτιστη πρακτική λαμβάνει υπόψη τόσο την αλληλεπίδραση με την τοπική κοινότητα όσο και τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς (ιδίως όσον αφορά την παραγωγή και την προμήθεια τροφίμων), τη βιώσιμη παραγωγή / συγκομιδή και μεταποίηση των τροφίμων και τη μείωση των επιπτώσεων των δραστηριοτήτων φιλοξενίας. Μια εκπαιδευτική προσέγγιση που εφαρμόζεται στην τουριστική προσφορά είναι ζωτικής σημασίας, να εμπλέκει τους επισκέπτες σε δραστηριότητες όπως η συγκομιδή, το πάτημα των σταφυλιών, και το μαγείρεμα με τοπικές πρώτες ύλες. Στο πλαίσιο της αναγεννητικής προσέγγισης, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες ευαισθητοποιούν σχετικά με πρακτικές όπως η κομποστοποίηση, η εναλλαγή καλλιεργειών και η φυσική καταπολέμηση παρασίτων για την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και της

κατανάλωσης ενέργειας. Οι επισκέπτες μπορούν να μάθουν για αυτές τις βιώσιμες πρακτικές και τις θετικές επιπτώσεις τους στο τοπικό οικοσύστημα.

Σίγουρα, η εμπειρία απευθύνεται σε συγκεκριμένους ανθρώπους που ασχολούνται με τη βιωσιμότητα και/ή θέλουν να ξεφύγουν από την έντονη ζωή στην πόλη και το άγχος της καθημερινότητας. Το κοινό-στόχος μπορεί να επωφεληθεί από την ενασχόληση με πολιτιστικές δραστηριότητες και τη συμμετοχή σε πρακτικές που αποσκοπούν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Στην περίπτωση αυτή, η αναγέννηση δεν χρησιμεύει μόνο για την ελαχιστοποίηση ή την εξουδετέρωση των επιπτώσεων των τουριστικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον, αλλά αποτελεί και τον πυρήνα της ελκυστικότητας της εμπειρίας, επιτρέποντας την τοποθέτηση στην τουριστική αγορά, για τους ταξιδιώτες που αναζητούν ενεργά αναγεννητικές εμπειρίες και ένα αρμονικό περιβάλλον για να αφεθούν.

Ταξιδιωτική εμπειρία Slow Food Monti Lepini

Όταν βρίσκεται κανείς στην Καρινθία, οι κοιλάδες Lesachtal, Gailtal και Gitschtal και η λίμνη Weissensee έχουν γίνει ο πρώτος παγκόσμιος προορισμός Slow Food Travel. Στην κεντρική Ιταλία το 2022, έχει χρηματοδοτηθεί μια Slow food κοινότητα για να χαρτογραφήσει και να συνδέσει παραδοσιακές δραστηριότητες, βιώσιμες και παραδοσιακές παραγωγές τροφίμων, χώρους και πολιτιστική κληρονομιά. Στην περίπτωση της Καρινθίας, η οποία περιλαμβάνεται μεταξύ των βέλτιστων πρακτικών που περιλαμβάνονται στο έργο AGORA, η περιοχή έχει οριστεί ως προορισμός Slow Food Travel από τοπικούς τεχνίτες και παραγωγούς τροφίμων, που έχουν από καιρό υιοθετήσει τη φιλοσοφία του Slow Food. Παρομοίως, η περιοχή Lepini υφίσταται μια παρόμοια μετάβαση, με μονοπάτια και δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί για να δημιουργήσουν μια διαδρομή που επιτρέπει στους επισκέπτες να ανακαλύψουν την περιοχή, εμπλέκοντάς τους παράλληλα στην τοπική κοινότητα. Όπως είναι δυνατόν να δείτε στην

διαδικτυακή πύλη Slow Food
(<https://www.slowfood.it/slowfood-travel/monti-lepini/>), οι διάφορες δραστηριότητες που παρέχονται εντός της κοινότητας, συνδέονται με βιώσιμη κινητικότητα / αργή κινητικότητα και εμπειρίες πεζοπορίας / περιπάτου για να μετακινηθείτε σε διαφορετικά σημεία ενδιαφέροντος (POI), στο χάρτη Slow Food Lepini.

Η αυθεντικότητα κάθε δραστηριότητας διασφαλίζεται από την ίδια διαδικασία σχεδιασμού της εμπειρίας, η οποία προϋποθέτει τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της κοινότητας των παραγωγών. Η συν-διαμόρφωση (η οποία θα εξεταστεί σε βάθος στην επόμενη ενότητα) διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στον αναγεννητικό σχεδιασμό εμπειριών, καθώς και η ενεργός συμμετοχή της τοπικής κοινότητας στην υλοποίηση της εμπειρίας. Οι τοπικοί πάροχοι εμπειριών / μικρές επιχειρήσεις επωφελούνται από τη διάδοση και τη δύναμη του εμπορικού σήματος «Slow Food, το οποίο ενισχύει την ανθεκτικότητά τους και συμβάλλει στον βιοπορισμό της τοπικής κοινότητας, ενώ παράλληλα υποστηρίζει την πρόληψη της ερήμωσης των αγροτικών περιοχών.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Αγροτουρισμός

Μια μορφή τουρισμού που επιτρέπει στους επισκέπτες να γνωρίσουν από πρώτο χέρι τη γεωργική ζωή. Οι δραστηριότητες συχνά περιλαμβάνουν διαμονή σε ένα αγρόκτημα, συμμετοχή σε αγροτικές εργασίες και συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τη γεωργική καλλιέργεια και τις βιώσιμες γεωργικές πρακτικές.

Γεύματα από το αγρόκτημα στο τραπέζι

Τα γεύματα παρασκευάζονται με τοπικά υλικά, συχνά απευθείας από το αγρόκτημα όπου καλλιεργούνται. Αυτή η πρακτική δίνει έμφαση στα φρέσκα, εποχιακά προϊόντα και στηρίζει την τοπική γεωργία.

Περίπτερα

Περίπτερα στην άκρη του δρόμου ή πάγκοι στην αγορά όπου οι αγρότες πωλούν τα προϊόντα τους απευθείας στους καταναλωτές. Αυτό δίνει την ευκαιρία στους

καταναλωτές να αγοράσουν φρέσκα, τοπικά προϊόντα και στους αγρότες να αυξήσουν το εισόδημά τους.

Διατροφικός τουρισμός

Ταξίδια με πρωταρχικό σκοπό τη γνωριμία με το φαγητό και το ποτό ενός συγκεκριμένου τόπου. Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η επίσκεψη σε εστιατόρια, φεστιβάλ και αγορές τροφίμων και η συμμετοχή σε μαθήματα μαγειρικής.

Εξευγενισμός

Μια διαδικασία κατά την οποία οι αστικές γειτονιές υφίστανται μια εισροή πιο εύπορων κατοίκων, η οποία οδηγεί σε αύξηση της αξίας των ακινήτων και στον εκτοπισμό οικογενειών και μικρών επιχειρήσεων με χαμηλότερο εισόδημα.

Πράσινο ξέπλυμα

Μια παραπλανητική πρακτική κατά την οποία μια εταιρεία προωθεί ψευδώς τα προϊόντα, τις υπηρεσίες ή τις πολιτικές της ως φιλικά προς το περιβάλλον, για να προσελκύσει καταναλωτές με οικολογική συνείδηση.

Αναγεννητικός Τουρισμός

Ένα τουριστικό μοντέλο που υπερβαίνει τη βιωσιμότητα, συμβάλλοντας ενεργά στην αποκατάσταση και αναζωογόνηση των οικοσυστημάτων και των

κοινοτήτων. Δίνει έμφαση στη μακροπρόθεσμη δέσμευση για οικολογική ισορροπία, ευημερία και αυθεντικότητα.

Ανθεκτικότητα

Η ικανότητα ενός συστήματος, μιας κοινότητας ή ενός ατόμου να αντέχει και να ανακάμπτει από δυσμενείς καταστάσεις, όπως οικονομικά σοκ, φυσικές καταστροφές ή κοινωνικές αλλαγές.

Αγροτική Αναγέννηση

Η αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών που ενθαρρύνουν την επανεγκατάσταση πληθυσμού, την οικονομική ανάπτυξη και τις βιώσιμες πρακτικές. Αυτό περιλαμβάνει τη βελτίωση των υποδομών, την προώθηση των τοπικών επιχειρήσεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Φορολογικά έσοδα

Το εισόδημα παράγεται από την κυβέρνηση μέσω της φορολογίας. Τα έσοδα αυτά χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση δημόσιων υπηρεσιών και υποδομών, όπως η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη και οι μεταφορές.

Terroir

Τα μοναδικά χαρακτηριστικά ενός συγκεκριμένου τόπου επηρεάζουν τη γεύση και την ποιότητα των γεωργικών προϊόντων, ιδίως του κρασιού. Το terroir περιλαμβάνει παράγοντες όπως το έδαφος, το κλίμα, την τοπογραφία και τις τοπικές γεωργικές πρακτικές.

U-Συγκομιδή

Μια μορφή πωλήσεων απευθείας στον καταναλωτή, όπου οι πελάτες επισκέπτονται αγροκτήματα για να διαλέξουν τα δικά τους φρούτα και λαχανικά. Αυτό επιτρέπει στους καταναλωτές να επιλέγουν φρέσκα προϊόντα, απολαμβάνοντας την εμπειρία ενός αγροκτήματος.

Οινοτουρισμός

Ο τουρισμός επικεντρώνεται γύρω από τις αμπελουργικές περιοχές και τις προσφορές τους, συμπεριλαμβανομένων των περιηγήσεων στους αμπελώνες, των γευσιγνωσιών και των φεστιβάλ. Ο οινοτουρισμός προωθεί τα τοπικά οινοποιεία και τον πολιτισμό που συνδέεται με την παραγωγή κρασιού.

Τοπίο κρασιού

Το οπτικό και πολιτιστικό τοπίο μιας οινοπαραγωγικής περιοχής, συμπεριλαμβανομένων των αμπελώνων, των οινοποιείων και του περιβάλλοντος χώρου. Παίζει καθοριστικό ρόλο στη συνολική εμπειρία του οινοτουρισμού.

ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ

1. Όταν σκέφτεστε μια οινική εμπειρία και τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένη, θα μπορούσατε να θυμηθείτε τις πτυχές που μπορούν να αξιολογηθούν και να αναθεωρηθούν ώστε να μετατραπεί μια οινική εμπειρία σε μια αναγεννητική οινική εμπειρία;
2. Η βέλτιστη πρακτική Slow Food Travel έχει δομηθεί για να χαρτογραφήσει την αυθεντική, δίκαιη και βιώσιμη παραγωγή τροφίμων στην περιοχή του βουνού Lepini στην κεντρική Ιταλία, καθώς και τις άλλες εμπειρίες Slow Food Travel σε όλη την Ιταλία (π.χ. Slow food Alpe Adria Carinthia - <https://www.slowfood.travel/en>). Θα μπορούσατε να απαριθμήσετε τα αναγεννητικά στοιχεία που δημιουργούν οφέλη για την τοπική κοινότητα και τα δώρα για τους επισκέπτες; Με ποιον τρόπο η βέλτιστη πρακτική υποστηρίζει την ανθεκτικότητα της τοπικής κοινότητας, καθώς και τη διατήρηση της παραδοσιακής και βιώσιμης παραγωγής τροφίμων και κρασιού;
3. Λαμβάνοντας υπόψη το Βιολογικό Αγροτουριστικό Αγρόκτημα & Ξενώνας Eumelia Organic Agrotourism Farm & Guesthouse και τις δραστηριότητες που σχεδιάζονται από την εμπειρία αυτή, μπορείτε να αναφέρετε ποιες από τις παραμέτρους αυθεντικότητας πληρούνται και πώς; Χρησιμοποιήστε τον πίνακα που αναφέρεται στην ενότητα 1 (παραμέτροι Asif Hussain για τον προσδιορισμό της αυθεντικής τουριστικής εμπειρίας).

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σενάριο 1.

Σκεφτείτε το πλαίσιο και τις ταξιδιωτικές τάσεις για το φαγητό και το κρασί. Φανταστείτε μια πιθανή αναγεννητική εμπειρία για να δημιουργήσετε και να συντάξετε την περιγραφή και την ανάλυση της ίδιας εμπειρίας χρησιμοποιώντας την ενότητα που είναι διαθέσιμη εδώ:

here:

Σενάριο 2.

Διαλέξτε μία από τις κύριες τουριστικές εμπειρίες που είναι διαθέσιμες στην περιοχή / περιφέρεια σας και με την υποστήριξη του πίνακα προσδιορίστε τις επιμέρους παραμέτρους για την ανάλυση της αυθεντικότητας της εμπειρίας, αποδομήστε και προβληματιστείτε σχετικά με κάθε επιμέρους χαρακτηριστικό, και σχολιάστε εάν και γιατί η εμπειρία μπορεί να επανασχεδιαστεί ώστε να πληροί τα κριτήρια αναγέννησης. Χρησιμοποιήστε την ενότητα υποστήριξης που είναι διαθέσιμη εδώ:

support module available here:

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Rioja Wine Academy, courses on wine tourism διαθέσιμο εδώ: <https://riojawineacademy.com/en/itinerary/diploma-in-rioja-wine-tourism>
- “Regenerative tourism: moving beyond sustainable and responsible tourism”, CBI Ministry of Foreign Affairs (2022) ανακτήθηκε από: <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/regenerative-tourism>
- Free online course on “General Wine Knowledge” διαθέσιμο εδώ: https://www.youtube.com/playlist?list=PLc_D-7JlibmT_prcceyF7C6AgDNP1IjpN
- Free online course on “Wine Serving” διαθέσιμο εδώ: https://www.youtube.com/playlist?list=PLc_D-7JlibmQnDenAMAI1oLEsw0AoectB
- Tuorlo Magazine: food and wine magazine focusing on lifestyle and territories with a full section on Sustainability, διαθέσιμο εδώ: <https://tuorlomagazine.it/it/>
- Tapas Magazine: magazine on food and lifestyle useful to get a closer look at how the perspective on food has changed over time among people. Η δωρεάν ηλεκτρονική έκδοση του περιοδικού είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://www.tapasmagazine.es>

- “Setting up Wine Tourism Experiences” (“Costruire l’offerta enoturistica”), Training material delivered in the context of the project “Un calice di Biodiversità in cantina” funded by MASAF to Lazio Regional Government and focusing on the design of wine tourism experiences while dealing with sector regulation. Trainer: F.Zaralli, 2024. Διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό at:
- "Enhancement of a Brand in the Digital World" ("Valorizzazione di un brand nel mondo digitale") Training material delivered in the context of the project "Un calice di Biodiversità in cantina" funded by MASAF to Lazio Regional Government and focusing on regenerative wine tourism experiences online. Trainer: M. De Cave, 2024. Διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό available at:
- "Marketing and communication of wine and wine tourism" ("Comunicare i vini e i territori") Training material delivered in the context of the project "Un calice di Biodiversità in cantina" funded by MASAF to Lazio Regional Government and focusing on the terroir as a message to attract tourists and market Indigenous grapes and wine peculiarities. Trainer: R. Tolfa, 2024. Διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό available at:
- "Wine tourism products and consumers rights" ("Il prodotto enoturistico e la tutela del consumatore") Training material delivered in the context of the project "Un calice di Biodiversità in cantina" funded by MASAF to Lazio Regional Government and focusing on the development of regenerative and sustainable wine tourism to meet consumers vichanging needs and the consumer's rights. Trainer: F. Coccia, 2024. Διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό:
- "Un Calice di Biodiversità in Cantina – L'Enoturismo per i Vitigni Autoctoni" ("A Glass of Biodiversity in the Cellar – Wine Tourism for Native Grape Varieties"), ARSIAL Conference, May 2024. Η διαφάνεια σχετικά με τα δεδομένα και το ρόλο των γηγενών σταφυλιών στη βιοποικιλότητα της

περιφέρειας του Λάτσιο και την προστιθέμενη αξία που αποτελούν για την τουριστική επικοινωνία και την κάλυψη της ανάγκης για αυθεντικότητα των τουριστών είναι διαθέσιμη στη σελίδα: <https://www.arsial.it/un-calice-di-biodiversita-in-cantina-lenoturismo-per-i-vitigni-autoctoni/>

- Eumelia Organic Agrotourism Farm & Guesthouse best practice sheet, διαθέσιμη εδώ: <https://agoraproject.eu/wp-content/uploads/Eumelia-Organic-Agrotourism-Farm-Guesthouse.docx-3.pdf>
- Slow Food Travel project best practice sheet, available at:
- International Mavrud Day best practice sheet, available at: https://agoraproject.eu/wp-content/uploads/Communities_Bulgaria_BAWP_1.docx.pdf

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Khalaf, A. T., Wei, Y., Wan, J., Abdul Kadir, S. Y., Zainol, J., Jiang, H., & Abdalla, A. N. (2023). *How did the pandemic affect our perception of sustainability? Enlightening the major positive impact on health and the environment.* Ανακτήθηκε από: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/2/892>
- Kayse B. (1990) *"La renaissance rurale. Sociologie des campagnes du monde occidental"* ανακτήθηκε από: <http://geoconfluences.ens-lyon.fr/glossaire/renaissance-rurale>

- Roberta Garibaldi, *Rapporto sul Turismo Enogastronomico e sostenibilità: Anno 2023*. (n.d.). Ανακτήθηκε από: <https://www.robertagaribaldi.it/rapporto-sul-turismo-enogastronomico-italiano/>
- Chase, L. C., Stewart, M., Schilling, B., Smith, B., & Walk, M. (2018). "Agritourism: Toward a conceptual framework for industry analysis. *Journal of Agriculture, Food Systems, and Community Development*", 8(1), 13–19. <https://doi.org/10.5304/jafscd.2018.081.016>
- "Food & Beverage Travel Annual Industry Report | World Food Travel Association.", worldfoodtravel.org, www.worldfoodtravel.org/annual-industry-report.
- Leer, Jonatan. "Designing Sustainable Food Experiences: Rethinking Sustainable Food Tourism." *International Journal of Food Design*, vol. 5, no. 1-2, 1 Dec. 2020, pp. 65–82, https://doi.org/10.1386/ijfd_00010_1.
- D. Dredge, "Regenerative tourism: transforming mindsets, systems and practices", VOL. 8 NO. 3 2022, pp. 269-281, Emerald Publishing Limited, ISSN 2055-5911 JOURNAL OF TOURISM FUTURES. Ανακτήθηκε από: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JTF-01-2022-0015/full/pdf?title=regenerative-tourism-transforming-mindsets-systems-and-practices>
- DIMITROVSKI, D., and JOUKES V., "Wine Tourism in an Agritourism Context: Insight into Agritourism Providers' Perceptions." *Turismo & Desenvolvimento*, vol. 27/28, 2017.
- Mathisen, Line, et al. "The Reciprocity of Soil, Soul and Society: The Heart of Developing Regenerative Tourism Activities." *JOURNAL of TOURISM FUTURES*, vol. VOL. 8, no. NO. 3, 2022.